

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ ОСВІТИ

Освітня програма: «Дошкільна освіта»

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Освітній менеджмент
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач (і)	Матішак Маріанна Василівна
Контактний телефон викладача	0959324646
Е-mail викладача	marianna.mathishak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна/заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Освітній компонент «Освітній менеджмент» відноситься до циклу професійної підготовки і належить до дисциплін вільного вибору студентів. Актуальність вивчення дисципліни зумовлена сучасними запитами ринкової економіки, потребою посилення конкурентоспроможності фахівців дошкільної освіти на ринку праці, підвищення ефективності управління закладами дошкільної освіти. Зміст дисципліни охоплює теорію та практику менеджменту освітньої галузі, ключові поняття й термінологію, специфіку управлінської діяльності, організацію діяльності колективу ЗДО на правових і демократичних засадах, особливості самоменеджменту, тайм-менеджменту та самомаркетингу здобувачів освіти.</p> <p>Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Освітній менеджмент» має міждисциплінарний характер, базується на теоретичних напрацюваннях і практичному досвіді загальної та дошкільної педагогіки, загальної психології, фахових методик тощо.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета навчальної дисципліни – ознайомлення студентів з теоретико-методологічними аспектами менеджменту в освітніх закладах, розвиток у майбутніх бакалаврів дошкільної освіти умінь і навичок ефективного використання сучасних технологій менеджменту в педагогічній діяльності, формування основ управлінської компетентності, удосконалення загальних та фахових компетентностей.</p> <p>Завдання дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтувати теоретико-методологічні особливості освітнього менеджменту; - формувати у студентів уявлення про сучасні форми і методи організації та управління закладами освіти та розвивати навички їх використання на практиці, ознайомити з формами, методами і засобами оцінки якості освітнього процесу в ЗДО; - розкрити психологічні механізми професійної діяльності менеджерів освітніх закладів, розвивати навички міжособистісної взаємодії та комунікації для підвищення ефективності освітнього процесу; - формувати уявлення студентів про особливості менеджменту ЗДО; - формувати основи управлінської компетентності майбутніх педагогів; - спонукати майбутніх вихователів ЗДО до самоосвіти та творчого підходу у професійній діяльності 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>ПР-05 Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.</p> <p>ПР-07 Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.</p> <p>ПР-09 Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.</p> <p>ПР 12 Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці</p>	

ПР-13 Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю					
5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу – 180 год					
Вид заняття			загальна кількість годин		
Лекції			24		
Практичні			36		
Самостійна робота			120		
Ознаки курсу					
семестр	спеціальність	курс (рік навчання)	Обов'язковий/вибірковий		
VII – VIII	012 Дошкільна освіта	четвертий	вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади освітнього менеджменту					
Тема 1. Освітній менеджмент як галузь знань та сфера діяльності. Мета і завдання дисципліни. Генеза поняття «менеджмент» в науці і практиці. Етапи становлення менеджменту в історичному контексті. Характеристика основних категорій «освітній менеджмент», «педагогічний менеджмент», «управління», «керівництво».	Лекція, практичне заняття	[7, 14, 18, 24, 28, 33]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Теоретичні основи освітнього менеджменту. Закономірності і принципи освітнього менеджменту. Основні функції менеджменту в системі освіти: планування, мотивація, організація, контроль.	Лекція, практичне заняття	[7, 14, 18, 20, 24, 28, 33, 36]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати індивідуальні завдання	5 балів	До наступного заняття за розкладом

<p>Тема 3-4. Особливості менеджменту в системі дошкільної освіти. Система управління освітою в Україні. Органи управління ЗДО. Класифікація методів управління ЗДО. Інноваційні технології управління в дошкільній освіті.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1, 11, 12, 20, 22, 25, 30, 35, 36]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 5-6. Методологія стратегічного менеджменту в освіті Поняття стратегії та стратегічного менеджменту. Елементи стратегічного менеджменту. Моніторинг якості освітнього процесу ЗДО. Освітній маркетинг</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[5, 6, 9, 18, 20, 23, 26, 36]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати індивідуальні завдання</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 7-8. Менеджмент інноваційних проектів у системі дошкільної освіти. Поняття про інноваційний менеджмент. Засоби інноваційних процесів у дошкільній освіті. Система управління інноваційною діяльністю ЗДО. Інноваційна компетентність керівника освітнього закладу. Формування готовності педагогічного колективу до інноваційної діяльності.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[6, 16, 20, 22, 27, 28, 29, 32]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати проект впровадження інноваційної технології</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

Технологія проектування інноваційного розвитку навчального закладу					
Тема 9. Імідж сучасного ЗДО. Проблема формування іміджу сучасного ЗДО. Структура іміджу освітнього закладу. Етапи формування іміджу. Технології і стратегії формування іміджу.	Лекція, практичне заняття	[3, 7, 16, 22, 25, 27, 34]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття з елементами тренінгу	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Змістовий модуль 2. Проектування менеджменту сучасних ЗДО: особистісно орієнтований підхід					
Тема 10-11. Керівник сучасного ЗДО – освітній менеджер Особистісні якості менеджера освітнього процесу. Характеристика поняття «управлінська культура». Цінності керівника та управлінська культура. Шляхи розвитку управлінської культури керівника	Лекція, практичне заняття	[8, 11, 14, 16, 29, 32, 35, 37]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації, інтелект-карти	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 12. Керівництво і лідерство. Концепція лідерства в системі освіти. Вимоги до сучасного лідерства в освітніх організаціях. Роль лідера у командному підході в освітній організації.	Лекція, практичне заняття	[5, 13, 14, 17, 19, 22]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття з елементами тренінгу, підготувати індивідуальні завдання	5 балів	До наступного заняття за розкладом

<p>Тема 13-14. Соціально-психологічні засади освітнього менеджменту Зміст соціально-психологічних функцій керівництва. Формування сприятливого соціально-психологічного клімату в педагогічному колективі. Проблеми формування та вдосконалення стилю керівництва установами освіти. Психологія управлінського спілкування. Керівник та конфлікти в установах освіти.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[5, 8, 14, 15, 18, 21, 24, 28]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 15. Ділова кар'єра вихователя ЗДО. Ділова кар'єра та її організація. Принципи планування та управління діловою кар'єрою. Принципи кар'єрної стратегії.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[24, 27, 31, 33, 36]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати індивідуальні завдання</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 16-17. Самоменеджмент майбутнього вихователя ЗДО. Самоменеджмент педагогічної діяльності. Визначення ціннісних орієнтирів. Самотивування і самоконтроль. Технології тайм-менеджменту.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[8, 10, 16, 22, 31, 37]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття з елементами тренінгу, підготувати презентації, індивідуальні завдання</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

Тема 18. Самомаркетинг педагога. Поняття про самомаркетинг. Конкурентоздатність сучасного педагога. Функції та етапи самомаркетингу. Форми самопрезентації.	Лекція, практичне заняття	[22, 27, 31, 34, 37]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації, індивідуальні завдання	5 балів	До наступного заняття за розкладом
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Семестр VII Вид контролю – підсумкова оцінка Максимальна оцінка – 100 балів (практичні заняття – 5x9=45 балів, контроль самостійної роботи – 5 балів, підсумкова контрольна робота (тестування) – 20 балів, індивідуальні творчі завдання – 30 балів) Семестр VIII Вид контролю – екзамен Максимальна оцінка – 100 балів (практичні заняття 5x9=45 балів, самостійна робота – 5 балів, оцінка за екзамен – 50 балів).				
Вимоги до письмових робіт	Самостійне виконання, власний аналіз та міркування				
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 45 балів				
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50% завдань				
7. Політика курсу					
Дотримання політики доброчесності. Лекційні заняття не відпрацьовуються, знання лекційного матеріалу є обов'язковим. Пропущені практичні заняття студент відпрацьовує, індивідуально виконуючи передбачену у плані роботу. Для цього використовуються: - усне опитування; - перевірка практичних завдань; - розробка і оприлюднення відео презентацій; - перевірка передбаченої програмою курсу самостійної роботи. Допуском до іспиту є відвідування не менше 50 % занять, результати тестування на платформі дистанційного навчання, виконання самостійної роботи. Якщо здобувач не ліквідував заборгованість та не набрав мінімальну кількість балів (25 балів) він може бути рекомендований на повторне вивчення даної дисципліни. Викладання курсу базується на активній взаємодії між учасниками освітнього процесу.					
8. Рекомендована література					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник: А. Богуш; Авт. кол-в: Богуш А., Беленька Г., Богінч О. та ін. К.: Видавництво, 2012. 26 с. 2. Бишоф А. Самоменеджмент. Эффективно и рационально / А.Бишоф, К.Бишоф; [пер. с нем. Д. А. Пергамент]. 2-е изд., испр. М.: Омега-Л, 2006. 127 с. 3. Василенко В. О., Шматько В.Г. Інноваційний менеджмент: навч. посібник. 3-е, випр. та доп. Київ : ЦНЛ, 2005. 440 с. 4. Від керівника до лідера: практичні поради для директорів шкіл та керівників відділів освіти. URL : https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12.2019.pdf 					

5. Вірна Ж. П., Мудрик А. Б. Особистісна вимогливість професіонала : теорія, практика, методи вивчення : монографія. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк : Вежа-Друк, 2014. 255 с.
6. Даниленко Л. Інноваційний освітній менеджмент: навч. посібник. Київ: Главник, 2006. 143 с.
7. Даниленко Л. Менеджмент інновацій в освіті. Київ : Шкільний світ, 2007. 119 с.
8. Джей Р., Темплар Р. Энциклопедия менеджера: алгоритмы эффективной работы. М.: Альпина Бизнес Букс, 2006. 678 с.
9. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; [голов. ред. В. Г. Кремень]. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
10. Зайверт Л. Ваше время – в Ваших руках: (Советы руководителям, как эффективно использовать рабочее время) Пер. с нем./Авт. предисл. В.М.Шепель. М.: Экономика, 1990. 232 с.
11. Зайченко О. Управління дошкільним навчальним закладом у сучасних умовах URL : <http://www.stationline.org.ua/pedagog/106/19449-upravlinnya-doshkilnim-navchalnim-zakladom-u-suchasnix-umovax.html>
12. Закон України «Про дошкільну освіту». URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
13. Калашнікова С.А. Освітня парадигма професіоналізації управління на засадах лідерства. Київ: Університет ім. Бориса Грінченка, 2010. 390 с.
14. Карамушка Л.М. Психологія освітнього менеджменту : навч. посібник. Київ: Либідь, 2004. 424 с.
15. Коберник О. М., Гагарін М. І. Менеджмент в освіті : навчальний посібник. 3 вид. Умань : ВПЦ «Візаві». 2017. 242 с.
16. Козлова О. Г., Міленкова Р. В. Інноваційна культура: сутнісні характеристики: Монографія. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2007. 140 с.
17. Коучинг як технологія розвитку лідерства у сфері освіти / О. О. Нежинська, В. М. Тименко // *Теоретичний та науково-методичний часопис «Вища освіта України»*. 2017. № 2 (додаток 1) ; Тематичний випуск «Університет і лідерство». Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2017. С. 65–68.
18. Крижко В.В. Теорія та практика менеджменту в освіті. навч. посібник. Вид. 2-ге допрацьоване. К.: Освіта України, 2005. 256 с.
19. Лідерство у діяльності керівника освітньої організації / О. І. Бондарчук, О. О. Нежинська : спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти. Київ , 2017. 36 с.
20. Луначек В. Е. Педагогічний менеджмент : навчальний посібник. 2-е вид., випр. Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2015. 512 с.
21. Лютко О. Теоретико-методологічні засади мотиваційного менеджменту в освіті. *Нова педагогічна думка*. 2020. № 1 (101). С.16-20.
22. Мармаза О. І. Інноваційний менеджмент. Харків : ТОВ «Планета-принт», 2016. 197 с.
23. Мартинець Л. А. Сучасні моделі освіти: навч.-метод. посібник. 2-е вид., доповн. та переробл.
24. Менеджмент в освіті: навч. посіб. / А. А. Семез ; Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. Кіровоград, 2011. 167 с.
25. Мистецтво управління ДНЗ / уклад. Л. А. Шик. Х.: Вид. група «Основа», 2013. 441 с.
26. Монастирський Г.Л. Теорія організацій : підручник. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 288 с.
27. Мороз І. В. Менеджмент і маркетинг в освіті: навч.-метод. посіб. М–во освіти і науки України, Переяслав–Хмельниц. держ. пед. ун–т. К. : Освіта України, 2009. 192 с.
28. Мотиваційний менеджмент : підручник / А. М. Колот, С. О. Цимбалюк. Київ : КНЕУ, 2014. 479 с.
29. Онаць О. М. Інноваційні технології в управлінській діяльності керівника опорного закладу освіти в підручнику для менеджера. Проблеми сучасного підручника. Випуск 20 (2018). С.287–297.
30. Пироженко Т.О. Якість дошкільної освіти: сучасна ситуація та погляд у перспективу. URL :

<http://lib.iitta.gov.ua/717520/1/%D0%AF%D0%BA%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D0%B4%D0%BE%D1%88%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8.pdf>

31. Сакун А.А. Самоменеджмент: учеб. пособие / А.А.Сакун, К.П.Аветисян, Н.А.Калугина. Одесса: ОНАС им. А.С.Попова, 2012. 144 с.
32. Теоретико-методологічні засади формування компетентнісно орієнтованого дидактичного середовища в умовах ЗВО : монографія / Г. Удовіченко, І. Сіняговська, О. М. Бондаревська, Д. В. Фурт ; за ред. Г. Удовіченко, І. Сіняговської ; ДонНУЕТ. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов. 2019. 167 с. URL : <http://elibrary.donnuet.edu.ua>.
33. Тягур Р.С., Тягур Т. Р. Менеджмент в освіті : курс лекцій для студентів вищих навчальних закладів. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2010. 300 с.
34. Фарухшина М. Інструменти педагогічного маркетингу в професійній діяльності педагога Нової української школи. *Методист.* №6, червень 2018. URL : <http://www.osvita.ua/2018/07/65799/>
35. Формування інноваційного простору дошкільної освіти: наук.-метод. посіб. /упоряд. Н. В. Любченко, О. А. Прокопенко; А. С. Виноградова за ред. Є. Р. Чернишової /Ун -т менедж. освіти НАПН України. Київ, 2012. Ч. 1. 112 с.
36. Шоробура І.М. Менеджмент : навчальний посібник. Хмельницький, 2014. 457 с.
37. Шоутен Т., Даниленко Л. І., Зайченко О. І., Софій Н. З. Менеджмент керівників закладів дошкільної і початкової освіти / за заг. ред. Даниленко; Всеукраїнський фонд «Крок за кроком». К.: СПД-ФО К. С.Парашин, 2009. 112 с.